

ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

Οι προτάσεις του ΣΕΦ

26/1/2022

Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης για τον Εθνικό Κλιματικό Νόμο, ο Σύνδεσμος Εταιριών Φωτοβολταϊκών (ΣΕΦ) κατέθεσε τις εξής προτάσεις:

Άρθρο 1 **Σκοπός**

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου θεσπίζεται πλαίσιο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον σταδιακό μετριασμό των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας, έως το 2050, προκειμένου να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας, κατά 1,5°C, πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα, σε εφαρμογή της Συμφωνίας των Παρισίων που κυρώθηκε με τον ν. 4426/2016 (Α' 187) και του στόχου κλιματικής ουδετερότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), ως το 2050.

Συνεπώς, οι όποιες προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα -ΕΣΕΚ- (οι οποίες θα πρέπει να είναι συμβατές με τον Κλιματικό Νόμο) δεν θα πρέπει να οδηγούν στη μείωση των ποσοτικών στόχων που τίθενται από τον Κλιματικό Νόμο. **Οι κλιματικοί στόχοι θα πρέπει να είναι νομικά δεσμευτικοί ως ελάχιστοι στόχοι, ώστε να δηλώνουν προς κάθε κατεύθυνση την αδιαμφισβήτητη βούληση της Πολιτείας να μετασχηματίσει τη χώρα σε μία κλιματικά ουδέτερη κοινωνία και οικονομία.**

Άλλωστε, ήδη αρκετές ευρωπαϊκές χώρες έχουν πιο φιλόδοξους νομικά δεσμευτικούς στόχους για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (π.χ. η Γερμανία και η Σουηδία έχουν ως καταληκτικό έτος για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας το 2045 και όχι το 2050).

Άρθρο 11 **Απαγόρευση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα**

Σύμφωνα με το κείμενο διαβούλευσης του Κλιματικού Νόμου, απαγορεύεται η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα μετά την 31η Δεκεμβρίου 2028. Με την απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 28 δύνανται να επισπευσθεί η ανωτέρω ημερομηνία.

Η δεδηλωμένη πρόθεση της ΔΕΗ είναι να μετατρέψει το νέο λιγνιτικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής Πτολεμαΐδα 5 ώστε να χρησιμοποιεί ορυκτό αέριο ως καύσιμο από το 2025. Συνεπώς, η καταληκτική ημερομηνία της 31/12/2028 θα μπορούσε να τροποποιηθεί σε 31/12/2025.

Ενώ ορθά η χώρα έχει θέσει ένα χρονοδιάγραμμα για την απολιγνιτοποίηση, δεν έχει αντίστοιχο οδικό χάρτη για την πλήρη απανθρακοποίηση του τομέα της ηλεκτροπαραγωγής, όπως έχουν πράξει πρόσφατα άλλες χώρες (βλέπε π.χ. τις αποφάσεις της νέας γερμανικής κυβέρνησης για πλήρη απανθρακοποίηση της ηλεκτροπαραγωγής ως το 2035).

Ως εκ τούτου προτείνεται να γίνει ρητή αναφορά και σύνδεση με το ΕΣΕΚ, όπου θα ενσωματωθούν συγκεκριμένοι, νομικά δεσμευτικά στόχοι και μέτρα στους παρακάτω τομείς:

Ορυκτά καύσιμα στην ηλεκτροπαραγωγή

Πλήρης απεξάρτηση από:

- στερεά ορυκτά καύσιμα έως το 2025
- υγρά ορυκτά καύσιμα έως το 2030
- αέρια ορυκτά καύσιμα έως το 2035

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ)

Συμμετοχή των ΑΠΕ (έως το 2030):

- στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας σε ποσοστό 50%
- στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε ποσοστό 85%

Άρθρο 14

Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από τα κτίρια

Κάποιες χώρες ή/και περιφερειακές αρχές έχουν ήδη προχωρήσει σε αναθεώρηση του πολεοδομικού ρυθμιστικού πλαισίου τους (ή προτίθενται να πράξουν κάτι τέτοιο), καθιστώντας την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών υποχρεωτική για νέα κτίρια ή κτίρια που υφίστανται μείζονα ανακαίνιση. Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις της Καλιφόρνια στις ΗΠΑ, αλλά και η πρόσφατη ανακοίνωση της νέας γερμανικής κυβέρνησης, καθώς και σχετικές αποφάσεις του Βερολίνου, του Αμβούργου, της Βάδης-Βυρτεμβέργης, του Schleswig-Holstein, της Ρηνανίας-Παλατινάτου και της Βρέμης στη Γερμανία, και της Βιέννης στην Αυστρία. Το αίτημα της υποχρεωτικής εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σε νέα κτίρια έχει υιοθετηθεί και από την οργάνωση-ομπρέλα των ευρωπαϊκών Συνδέσμων Φωτοβολταϊκών, την SolarPower Europe.

Το νέο πολιτικό τοπίο που διαμορφώνεται έφερε στο προσκήνιο και τη συζήτηση για την υποχρεωτική εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε κτίρια. Η πρώτη τέτοια απόπειρα είναι η πρόβλεψη στον υπό διαμόρφωση Εθνικό Κλιματικό Νόμο της υποχρεωτικής εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σε ειδικά κτίρια. Αναμφισβήτητα, πρόκειται για ένα βήμα μπροστά σε σχέση με τα ισχύοντα έως σήμερα. Δεδομένων όμως των εξελίξεων που τρέχουν με γοργό ρυθμό, θα ήταν σκόπιμο ο Εθνικός Κλιματικός Νόμος να προβλέψει ακόμη πιο γενναία μέτρα ως το 2030.

Η πρότασή μας λοιπόν (βλέπε αναλυτική τεκμηρίωση στη διεύθυνση https://helapco.gr/wp-content/uploads/HELAPCO_Compulsory_PV.pdf) για την υιοθέτηση ενός άρθρου του Εθνικού Κλιματικού Νόμου που θα καθιστά υποχρεωτική την εφαρμογή φωτοβολταϊκών σε κτίρια είναι η εξής:

“Για οικοδομικές άδειες που υποβάλλονται από την 1η.1.2023, όλα τα κτίρια, με συνολική κάλυψη άνω των πενήντα (50) τ.μ., υποχρεούνται να τοποθετούν συστήματα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά ή/και θερμικά ηλιακά συστήματα σε ποσοστό που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 30% της κάλυψης. Σε περίπτωση εγκατάστασης και συστήματος αποθήκευσης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, το ως άνω ελάχιστο ποσοστό για τα φωτοβολταϊκά πέφτει στο 25%.

Ειδικά για κτίρια κατοικιών, η ελάχιστη ισχύς των φωτοβολταϊκών συστημάτων ανέρχεται σε 2 kWp για κτίρια με 2 διαμερίσματα, 3 kWp για κτίρια με 3-5 διαμερίσματα και 6 kWp για κτίρια με 6 και πλέον διαμερίσματα. Σε περίπτωση εγκατάστασης και συστήματος αποθήκευσης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, η ελάχιστη χωρητικότητα των συστημάτων αυτών

ανέρχεται σε 6 kWh για κτίρια κατοικιών με έως και 2 διαμερίσματα, 12 kWh για κτίρια με 3-5 διαμερίσματα και 18 kWh για κτίρια με 6 και πλέον διαμερίσματα.

Παράλληλα, για οικοδομικές άδειες που υποβάλλονται από την 1η.1.2023, όλα τα κτίρια, με συνολική κάλυψη άνω των πενήντα (50) τ.μ., υποχρεούνται να έχουν προκατασκευασμένες τις υποδομές/υποδοχές για να δεχθούν φωτοβολταϊκά, συσσωρευτές, φορτιστές για ηλεκτρικά οχήματα, και αντλίες θερμότητας που θα αντικαταστήσουν καυστήρες με συμβατικά καύσιμα. Καθίσταται επίσης υποχρεωτική η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων σε νέους ανοιχτούς χώρους στάθμευσης οι οποίοι έχουν κατ' ελάχιστον τριανταπέντε (35) θέσεις στάθμευσης. Στην περίπτωση αυτή η ελάχιστη κάλυψη φωτοβολταϊκών θα πρέπει να ανέρχεται στο 60% του οικοπέδου που είναι κατάλληλο για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών.

Αδυναμία εφαρμογής των ανωτέρω απαιτεί επαρκή τεχνική τεκμηρίωση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις επικρατούσες συνθήκες. Από την υποχρέωση εξαιρούνται κτίρια που χρησιμοποιούνται ως χώροι λατρείας ή θρησκευτικών δραστηριοτήτων, καθώς και κτίρια και μνημεία που προστατεύονται από το νόμο ως μέρος συγκεκριμένου περιβάλλοντος ή λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής ή ιστορικής αξίας τους, εφόσον η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του παρόντος νόμου θα αλλοίωνε, κατά τρόπο μη αποδεκτό, το χαρακτήρα ή την εμφάνισή τους. Η εξαιρεση από την ως άνω υποχρέωση για την τελευταία κατηγορία κτιρίων βεβαιώνεται με απόφαση του οικείου Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής του άρθρου 7 του ν.4495/2017 (Α' 167)".

Με βάση το προσχέδιο του Εθνικού Κλιματικού Νόμου, από το 2023, απαγορεύεται η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης όπου υπάρχει επαρκώς διαθέσιμο δίκτυο φυσικού αερίου. Ταυτόχρονα, από την 1.1.2025, απαγορεύεται η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης και από την 1.1.2030, απαγορεύεται η χρήση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης.

Την ίδια ώρα, η αναθεώρηση της Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων, ως εξειδίκευση των προτάσεων "Fit for 55" της ΕΕ για την υλοποίηση του Green Deal, ανατρέπει τόσο τις προβλέψεις του υφιστάμενου ΕΣΕΚ, όσο και τις νέες πρόνοιες του υπό διαμόρφωση Εθνικού Κλιματικού Νόμου. **Όλα τα νέα κτίρια από το 2030 και μετά πρέπει να έχουν μηδενικές εκπομπές, ενώ ειδικά οι νέες κτιριακές υποδομές του Δημοσίου θα πρέπει να είναι μηδενικών εκπομπών ήδη από το 2027.** Γενικότερα, προτείνεται η απανθρακοποίηση όλων των κτιρίων στην ΕΕ έως το 2050, άρα η απομάκρυνσή τους από τη χρήση ορυκτών καυσίμων.

Για να εξασφαλιστεί ο μηδενισμός των εκπομπών του κτιριακού τομέα και με δεδομένο ότι η διάρκεια ζωής των συστημάτων θέρμανσης είναι περίπου 20 χρόνια, **η νέα Οδηγία προτείνει ότι οι λέβητες με ορυκτά καύσιμα δεν θα είναι επιλέξιμοι για δημόσια στήριξη από το 2027.** Η πρόταση της Κομισιόν, εισάγει μια σαφή νομική βάση για τις εθνικές απαγορεύσεις, επιτρέποντας στα κράτη μέλη να ορίσουν απαιτήσεις για τους καυστήρες με βάση τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου ή τον τύπο καυσίμου που χρησιμοποιούν.

Έτσι, οι νέες κατευθύνσεις της Κομισιόν θέτουν καταρχάς σε νέες βάσεις τον Εθνικό Κλιματικό Νόμο στον οποίο πλέον θα πρέπει να συμπεριληφθεί σαφές χρονοδιάγραμμα απεξάρτησης από το ορυκτό αέριο και όχι μόνο για το πετρέλαιο θέρμανσης.

Επίσης, η νέα ευρωπαϊκή Οδηγία θα θέσει σε νέα βάση τον σχεδιασμό για επεκτάσεις των δικτύων φυσικού αερίου στις πόλεις, αλλά και τα μελλοντικά προγράμματα ενεργειακής ανακαίνισης κτιρίων τύπου "Εξοικονομώ". Τα κτίρια, βάσει της νέας Οδηγίας, θα πρέπει να

καταναλώνουν ελάχιστη ενέργεια, να τροφοδοτούνται κυρίως από ανανεώσιμες πηγές και να μην έχουν εκπομπές από καύση ορυκτών καυσίμων.

Την ίδια ώρα, πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν ήδη απαγορεύσει ή δρομολογήσει την απαγόρευση συστημάτων θέρμανσης με ορυκτό αέριο σε νέα κτίρια. Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τη σημερινή κατάσταση

Χώρα	Έτος απαγόρευσης καυστήρων ορυκτού αερίου σε νέα κτίρια
Γαλλία	2022-2024
Δανία	2013
Ηνωμένο Βασίλειο	2025 Απαγόρευση πωλήσεων καυστήρων αερίου από το 2035
Ιρλανδία	2025
Λουξεμβούργο	2023
Νορβηγία	2015
Ολλανδία	2021
Σουηδία	Η πλειοψηφία των κτιρίων θερμαίνεται με τηλεθέρμανση από ΑΠΕ και ανακτώμενη θερμότητα από τη βιομηχανία
Φινλανδία	Η πλειοψηφία των κτιρίων θερμαίνεται με τηλεθέρμανση
Νέα Υόρκη, Berkeley, San Francisco, Seattle, Denver	Πριν το 2023

Δεδομένου ότι η διεθνής τάση είναι ο εξηλεκτισμός της θέρμανσης και η κάλυψη των ενεργειακών αναγκών με ΑΠΕ, προτείνεται να τροποποιηθούν οι παράγραφοι 2 και 3 ως ακολούθως:

2. Από την 1η.1.2025, απαγορεύεται η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης και ορυκτού αερίου.

3. Από την 1η.1.2030, απαγορεύεται η χρήση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης, ενώ από την 1η.1.2035 απαγορεύεται και η χρήση καυστήρων ορυκτού αερίου.

Άρθρο 18

Μείωση των εκπομπών στα μη διασυνδεδεμένα νησιά

Στην παράγραφο 3 θα πρέπει να τεθεί απαγόρευση για τη χρήση όλων των υγρών καυσίμων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στα μη διασυνδεδεμένα νησιά, ώστε να μην συμπεριλαμβάνεται μόνο το μαζούτ, αλλά και το ντίζελ (με πιθανές ελάχιστες εξαιρέσεις για συγκεκριμένους και αυστηρούς όρους ενεργειακής ασφάλειας).

Άρθρο 22

Οικονομικά κίνητρα για δραστηριότητες με σημαντική συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής

Προκειμένου να καλυφθεί το επιπλέον αρχικό κόστος που συνεπάγεται η υποχρεωτική εγκατάσταση ενός φωτοβολταϊκού συστήματος (ή και ενός συστήματος αποθήκευσης

ενέργειας) -βλέπε άρθρο 14- και παρόλο που τα συστήματα αυτά οδηγούν σε χαμηλότερους λογαριασμούς ρεύματος και μακροπρόθεσμα αποσβένονται και αποτελούν κερδοφόρες επενδύσεις, προτείνουμε το εξής σχήμα ενίσχυσης που ήδη εφαρμόζεται με επιτυχία στην Ιταλία.

“1. Οι δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν από 1.1.2022 μέχρι και 31.12.2030 για την προμήθεια και εγκατάσταση οικιακού φωτοβολταϊκού συστήματος αυτοπαραγωγής με ή χωρίς σύστημα αποθήκευσης μέρους της παραγόμενης ενέργειας, το οποίο δεν έχει ήδη ενταχθεί ή δεν θα ενταχθεί σε πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων, μειώνουν ισόποσα κατανεμημένες σε περίοδο πέντε (5) ετών, σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) του ύψους τους, το φόρο εισοδήματος των φυσικών προσώπων, με ανώτατο όριο δαπάνης τις είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ.

2. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη μείωση του φόρου από το ποσό των δαπανών, αποτελεί η απόδειξή τους με νόμιμα παραστατικά του Ν. 4308/2014 και η εξόφλησή τους με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής ή μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών.

3. Η πίστωση φόρου που αντιστοιχεί στην παραπάνω δαπάνη μπορεί να μεταβιβαστεί σε τρίτους και συγκεκριμένα σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προμηθεύουν ή/και εγκαθιστούν τον απαραίτητο εξοπλισμό, καθώς και σε Τράπεζες και Χρηματοοικονομικά Ιδρύματα που χρηματοδοτούν τις ως άνω παρεμβάσεις.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Διοικητή της ΑΑΔΕ, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, οι όροι, η διαδικασία, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος”.